Helge og de fem andre elge

I det sydlige Sverige kan man komme i nærkontakt med en elg eller betragte en af Sveriges mest spektakulære udsigter fra et godt udsigtspunkt.

Jakob Øster, Ritzau

Med hævet grab kører den knaldrøde traktor i adstadigt tempo ind i den svenske elgpark. Bag den følger fire trækvogne, der ligner noget, der engang har fragtet kreaturer, men som nu er forsynet med lange, simple træbænke til passagerer.

Forventningsfuld er vores familie bestående af far, mor og to teenagebørn sammen med adskillige andre børnefamilier på vej på elgsafari. 65 personer i alt er der plads til på vogntoget, som på denne smukke efterårsdag er fyldt til sidste plads.

Vi befinder os på en skånsk adresse, hvor der hverken er sparet på bolle-å'er eller omlydstegn nemlig: Söderåsens Älgpark, Kågeröd, Övre Gillastig i det sydlige Sverige.

Det er under to timers kørsel fra København, men alligevel føles det som en ganske anden verden. Til alt held har vi timet vores besøg, så vi er der absolut sidst på elgfremvisningssæsonen, hvilket er samtidig med, at bladene på træerne er begyndt at falme.

Bagtæppet på vores elgsafari udgøres således af smukke røde, gule, brune og grønne nuancer.

Elgsafari

Elgene i parken er ikke vilde. Men de forekommer langt mere aktive og har langt mere plads at boltre sig på end i alverdens zoologiske haver. Parkens i alt seks elge befinder sig i to store indhegnede skovområder. Brunsten er for nylig overstået, og derfor befinder de mest hormonfyldte og stridslystne elgtyre sig lige nu i hver sin indhegning.

I den første indhegning er der desværre ikke meget action, og vi ser kun de to her residerende elge på ganske lang afstand. Til at begynde med føles det derfor lidt som at være i Knuthenborg, hvor elgene også har en stor indhegning og undertiden befinder sig ganske langt fra parkens tilskuere.

Anderledes gang i den er der heldigvis i den næste indhegning. Vi har ikke kørt mange meter ind i området, før vi på en bakke får øje på avlstyren Leroy. Den står majestætisk med sit kæmpe gevir omgivet af den gulgrønne skov og ligner noget, der lige så godt kunne have befundet sig i helt fri natur.

Snart efter lokker forvalteren Morten Mærsk den første ungtyr hen til vogntoget, så vi kan håndfodre den med kviste, kæle for den og fotografere den på helt nært hold.

Det er en meget finurlig og personlig oplevelse, der - hvis man igen skal sammenligne med Knuthenborg - føles mere, som når man fodrer aberne med spaghetti fra abebussen end blot at stå og betragte dyr i en indhegning.

- Hver dag spiser elgene 8 kilo tørfoder ud over 20-30 kilo blade og kviste i den frie natur, beretter Morten Mærsk.

Nu, lige efter brunsten, kan vi konstatere at elgtyrenes høje energiniveau ofte også udmunder sig i kamp.

Kampene forekommer til dels inde i indhegningerne, men den drabeligste dyst finder faktisk sted, der hvor indhegningerne støder op til hinanden. Det foregår simpelthen ved, at de to senbrunstige elge Lucifer og Leroy højlydt tørner gevirerne sammen direkte gennem trådhegnet, der adskiller de to områder.

Elgparken drives af det danske ægtepar Morten Mærsk og Vivian Lind. Parret flyttede til Skåne i 2016, åbnede elgparken i 2021, og for helt at hellige sig elgparken stoppede Vivian i 2023 med sit fjernarbejde for Novo Nordisk i Måløv.

Fem år efter åbning håber parret, at parken vil begynde at generere overskud:

- En elg koster typisk omkring 30.000 svenske kroner (Godt 20.000 danske) og købes fra andre dyreparker, da det ikke er lovligt at indfange vilde elge, fortæller Vivian Lind, efter den timelange elgsafari er veloverstået.

I et rødt træhus

Vores overnatninger finder sted nærved i et ægte rødt træhus. Ejerne hedder Ola og Kristin Ohlson, og et skilt på deres grund underbygger deres underfundige humor: "Kör sakta - vilda barn, tama djur, galen gubbe, förvirrad fru" står der på det.

Ola og Kirstin bor selv på samme grund i et meget større, men også rødt træhus, der ligesom vores lille anneks har hvide vinduer og trælister. Størrelsesmæssigt minder vores anneks mere om en lille hytte på en campingplads, men her er alt, hvad vi skal bruge.

Fire køjesengepladser og et alrum med et mikroskopisk køkken og en sovesofa. For blot 700 kroner pr. nat har vi alt, hvad vi som familie kan drømme om.

De næste to dage går vi ture i "Skånes Grand Canyon". Söderåsens Nationalpark er et af de største sammenhængende løvskovsområder - primært bestående af bøg og eg - i Nordeuropa, og det helt rigtige sted at befinde sig om efteråret.

Skulle du være lidt i tvivl om, hvad en ås er for noget, så er det godt, at vi kan ty til hele verdens digitale leksikon Wikipedia, som kan berette at: "En ås er en aflang bakke, som er dannet af smeltevandsaflejringer i en tunnel under en gletsjer."

Åsen blev - så vidt vides - dannet for 150 millioner år siden efter lidt pladetektonisk aktivitet. I praksis er der tale om en gigantisk kløft, som man kan gå ture nede i bunden eller op langs kanterne af.

De mest populære udsigtspunkter hedder Kopperhatten og Hjortsprånget, hvorfra der er flotte udsigter ud over Sprickdalen. "Hitta hit" står der i øvrigt så poetisk på parkens officielle hjemmeside under parkens besøgsinformation.

Nærgående ulve

Direkte fra vores lille røde træhus kan vi også let gå ture i en skov i en anden del af nationalparken.

Da vi kommer hjem fra en sådan tur, efter kun at have spottet en kronhjort, beretter Ola, at for en måned siden har et belgisk par set et ulvepar med deres tre unger under 500 meter fra hans hus. Og at han har haft to får, som dog for nylig desværre er blev taget af ulven. Han fortsætter:

- Her på egnen er der meget forskellige holdninger til ulveregulering. Lige nu er der omtrent 450 vilde ulve i Sverige. Regeringen har dog annonceret, at den gerne vil regulere bestanden ned til 200 eksemplarer, selv om der ikke er noget EU-krav herom.

Aftenerne står på familiehygge og kortspil. Når vores teenagebørn da ikke befinder sig på en stol udenfor i den kolde vind nær såvel potentielle ulve som Ola og Kristins hovedhus, der har et ikke særligt langtrækkende wi-fi-signal.

Morgenerne bruger jeg - mens familien stadig sover - til at gå ture i det idylliske område. I solopgangen ruller morgendisen blidt ind over de åbne marker, der omgiver de tætte skove. Hver dag håber jeg at spotte en ulv, en elg eller en los, men desværre uden resultat.

Efter oprydning i vores lille, røde træhus er det til sidst tid til at sætte kursen mod færgelejet i Helsingborg kun 40 minutters kørsel derfra.

I vores familie er vi enige om, at det er utroligt, at man så let kan finde så meget eventyr så tæt på Danmark - og at det er uforståeligt, at flertallet af os aldrig tidligere har besøgt hverken en svensk elgpark eller Skånes Grand Canyon.

Söderåsens Älgpark

Parken har weekendåbent i april og maj. Derefter åbent weekender plus udvalgte hverdage i juni. Åbent alle dage i juli og august. Lukket hele september på grund af brunst. I oktober er der åbent alle dage i uge 42 samt i weekenden i uge 43. Derefter vinterlukket.

Elgsafari koster cirka 150 danske kroner for voksne og 90 for børn 3-12 år. I sæsonen er der en til fire daglige safariture afhængig af dato.

De seks elge

Elgparkens seks elge: Leroy (f. 2015) er avlstyr. Selv om det er ham, der bestemmer, opfører han sig for det meste roligt. Han vejer cirka 550 kilo og er far til den sky Lucifer (f. 2019) og nysgerrige Lancelot (f. 2020). Elgen Helge (f. 2022) beskrives som en rigtig teenager, selv om han kun er tre år. Samson og Sally er tvillinger (f. 2023), og Sally er den eneste pige i bestanden.

Söderåsens Nationalpark blev etableret i 2001 i Klippans og Svalövs Kommuner. Nationalparken går fra Skäralidskløft i nord til Nackarpsdalen i syd. Parken har adskillige vandrestier og er en populær destination. I parken findes blandt andet elge, ulve, losser og dådyr.

Avlstyren Leroy poserer smukt for fotografen. Indhegningerne er så store, at man ofte glemmer, at man ikke er i fri natur. Foto: Jakob Øster/Ritzau Scanpix

Det er muligt at håndfodre elgene - og er man rigtig heldig, kan man få lov at klø dem på mulen.
Foto: Jakob Øster/Ritzau Scanpix

Wi-fi-signalet rækker ikke fra hovedhuset og helt over til annekset, hvor vi bor.
Så familiens teenagedreng må finde en anden løsning. Foto: Jakob Øster/Ritzau Scanpix